

**Волинський національний університет
імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра менеджменту та адміністрування**

Лариса Черчик

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

**Луцьк
2023**

УДК 65.012.32

Ч 50

Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 7 від 16.03.2023 року)

Рецензенти: *Тендюк А.О.* – кандидат економічних наук,
доцент кафедри менеджменту Луцького національного
технічного університету;

Бегун С.І. – кандидат економічних наук, доцент
кафедри економіки, підприємництва та маркетингу
Волинського національного університету імені Лесі
Українки.

Черчик Л.М.

Ч 50 Методичні вказівки до виконання кваліфікаційної
роботи. Луцьк: Волинський національний університет
імені Лесі Українки. 2023. 42 с.

Методична розробка містить вимоги до виконання
кваліфікаційної роботи, її структури та технічного оформлення,
перелік основних етапів підготовки, вказівки до проведення
захисту, а також додатки до цих рекомендацій.

Рекомендовано здобувачам вищої освіти, які навчаються
за спеціальністю 073 Менеджмент (освітньо-професійна
програма Менеджмент) на першому (бакалаврському)
освітньому рівні.

УДК 65.012.32

© Черчик Л.М., 2023

© Волинський національний
університет імені Лесі Українки, 2023

ЗМІСТ

Вступ	4
Організація та порядок виконання кваліфікаційної роботи	5
Вимоги до структури та змісту кваліфікаційних робіт	8
Вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи	13
Підготовка, порядок та процедура захисту кваліфікаційних робіт	20
Оцінювання кваліфікаційних робіт	21
Політика доброчесності	
Політика щодо дедлайнів	
Політика виставлення балів, критерії оцінювання	
Рекомендована література	27
Додатки	28

ВСТУП

Виконання та захист кваліфікаційної роботи є завершальним етапом навчання, формою державної атестації здобувачі вищої освіти.

Кваліфікаційна робота є результатом самостійної індивідуальної навчальної діяльності здобувачів вищої освіти; дослідженням, яке підводить підсумки вивчення ними усіх освітніх компонентів, передбачених ОПП «Менеджмент». Здобувачі вищої освіти мають підтвердити рівень загальнотеоретичної і спеціальної підготовки. На підставі захисту кваліфікаційної роботи Державна екзаменаційна комісія (ДЕК) вирішує питання про присвоєння її автору освітнього ступеня бакалавра.

Кваліфікаційна робота виконується відповідно до напрямів наукових і прикладних досліджень та має засвідчити: рівень професійної підготовки здобувачів вищої освіти; вміння застосовувати здобуті знання для розв'язання складних науково-практичних завдань; свідоме засвоєння знань та їх систематизацію; наявність навичок наукової роботи; здатність критично й креативно мислити та вміння аргументувати власну точку зору.

Мета кваліфікаційної роботи – визначення рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до розв'язання комплексу наукових і прикладних завдань відповідно до узагальненого об'єкта діяльності на основі застосування системи теоретичних знань і практичних навичок, отриманих у процесі всього періоду навчання.

Виконання кваліфікаційної роботи забезпечує виконання таких завдань:

- систематизацію, закріплення, розширення та застосування знань під час виконання конкретних науково-дослідних і прикладних завдань;
- розвиток навичок самостійної роботи;
- оволодіння методикою дослідження при вирішенні

наукових та прикладних проблем.

Результати навчання (компетентності).

Загальні компетентності. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні компетентності. Здатність визначати та описувати характеристики організації. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища. Здатність визначати перспективи розвитку організації. Вмінні визначати функціональні області організації та зв'язки між ними. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обгрунтовані рішення.

Програмні результати навчання. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства. Демонструвати навички виявлення проблем та обгрунтування управлінських рішень. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обгрунтування управлінських рішень. Виявляти навички організаційного проектування. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Вимоги до виконання кваліфікаційної роботи визначені Положенням про випускні кваліфікаційні роботи (проекти), затвердженим Вченою радою ВНУ імені Лесі Українки, протокол № 8 від 29.06. 2022 р.

Кваліфікаційна робота ОС «бакалавр» – самостійно виконана робота здобувача, яка свідчить про вміння автора працювати з літературою, узагальнювати й аналізувати фактичний матеріал, використовувати теоретичні знання і практичні навички, отримані під час оволодіння відповідною освітньо-професійною програмою; має елементи наукового дослідження. Кваліфікаційна робота повинна представляти закінчену розробку актуальної наукової або прикладної фахової проблеми. Вона повинна:

- бути актуальною, виконуватися на рівні сучасних досягнень науки і техніки;
- мати спрямування на вирішення практичних завдань майбутньої професійної діяльності;
- стимулювати у здобувачів творчий пошук нових пріоритетних наукових рішень;
- вимагати опрацювання спеціальної наукової і методичної літератури;
- передбачати вибір оптимальних рішень на основі застосування математичних методів моделювання з використанням сучасних засобів обчислювальної техніки;
- пов'язуватися з планами наукових досліджень керівника, кафедри, інших наукових підрозділів закладу;
- узагальнювати і розвивати науково-дослідницькі вміння здобувача освіти.

Виконання кваліфікаційної роботи має на меті: систематизацію, закріплення та поглиблення теоретичних і практичних знань за відповідним напрямом підготовки, формування навичок застосування цих знань під

час розв'язання конкретних практичних, науково-методичних і науково-технічних задач;

- розвиток навичок самостійної науково-дослідної роботи й оволодіння методикою теоретичних, експериментальних та науково-практичних досліджень, використаних під час виконання кваліфікаційної роботи;

- набуття досвіду з аналізу отриманих результатів досліджень, формулювання нових висновків і положень, набуття досвіду з їх прилюдного захисту.

Організаційно процес написання кваліфікаційних робіт складається з таких етапів:

1) підготовчого, який починається з вибору здобувачем теми і складання індивідуального плану-графіка;

2) основного, який реалізовується відповідно до вимог щодо організації наукового дослідження і передбачає збирання фактичного матеріалу, його обробку, написання тексту роботи відповідно до її плану, формулювання висновків та рекомендацій для подання науковому керівникові з метою перевірки; підготовку публікацій з теми дослідження;

3) оформлювального, який здійснюється під час проходження переддипломної практики і завершується орієнтовно за місяць до захисту кваліфікаційної роботи на засіданні ЕК. На цьому етапі робота повинна бути повністю виконана та перевірена керівником;

4) підсумкового, який включає отримання відгуку керівника та рецензії на кваліфікаційну роботу від кваліфікованого спеціаліста відповідного профілю, як правило, з іншої організації або установи; проведення попереднього захисту на кафедрі, отримання рекомендації кафедри про допуск до захисту, подання роботи до ЕК.

Тематика кваліфікаційних робіт розробляється кафедрою менеджменту та адміністрування згідно визначених освітнім стандартом компетентностей, затверджених програм вивчених та основних ОК, має відображати основну ідею, завдання, положення, які необхідно дослідити. Здобувачі

мають право запропонувати свою тему з обґрунтуванням доцільності її розробки. У таких випадках перевагу надають темам, які безпосередньо пов'язані з місцем майбутньої професійної діяльності випускника. Критерієм вибору теми дослідження є її актуальність щодо сучасних тенденцій розвитку менеджменту у певній сфері діяльності.

Науковими керівниками призначаються провідні викладачі кафедр, а також спеціалісти установ і підприємств, які працюють за профілем кваліфікаційної роботи.

Науковий керівник: допомагає здобувачеві обрати найбільш перспективний і актуальний напрям дослідження; знайомить здобувача з вимогами щодо підготовки та захисту кваліфікаційної роботи; надає допомогу щодо розробки календарного плану-графіку на весь період виконання дослідження (від вибору теми до захисту роботи); рекомендує здобувачеві необхідну наукову літературу та джерела з теми роботи; регулярно надає консультації; стежить за ходом написання роботи, контролює своєчасне подання роботи до захисту в ЕК; надає допомогу здобувачеві в підготовці роботи до захисту; складає відгук на кваліфікаційну роботу та розкриває її зміст під час виступу на захисті кваліфікаційної роботи на засіданні ЕК.

Призначення керівника відбувається за принципом наступництва та співпраці на попередніх курсах навчання, а також з урахуванням наукових інтересів, які виявлені здобувачами вищої освіти у цей період.

ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Кваліфікаційна робота має містити:

- титульну сторінку, завдання (зразок оформлення наведено у додатку А);
- анотацію (українською для ОС «бакалавр»). В анотації подають прізвище та ініціали автора і тему роботи; стислий

виклад результатів дослідження із зазначенням наукової новизни та наявності практичного значення; ключові слова (подають у називному відмінку, друкують у рядок через кому). Обсяг анотації не повинен перевищувати 1 сторінку.

- зміст, у якому вказуються назви частин і пунктів кваліфікаційної роботи та сторінки, на яких вони розміщені (табл. 1);

Таблиця 1

Приклад оформлення змісту, обсяг структурних елементів

Структурні частини	Обсяг
Вступ	3-4
Розділ 1. Теоретичні та методичні положення щодо <i>предмета та об'єкта дослідження</i> 1.1. Сутність та складові (<i>об'єкт дослідження</i>) 1.2. Особливості менеджменту (<i>предмет дослідження</i>) 1.3. Методичні підходи до аналізу складових та оцінки <i>предмета та об'єкта дослідження</i>	до 20 сторінок
Розділ 2. Аналіз та оцінка (<i>об'єкт дослідження</i>) 2.1. Загальна характеристика підприємства та аналіз основних показників його діяльності 2.2. Аналіз (<i>об'єкт дослідження</i>) 2.3. Оцінка ефективності (дієвості) системи менеджменту (<i>предмет дослідження</i>)	20-25 сторінок
Розділ 3. Напрями удосконалення (<i>предмет дослідження</i>) 3.1. Проблеми та пропозиції щодо удосконалення (<i>предмет дослідження</i>) 3.2. Пропозиції щодо удосконалення (<i>предмет дослідження</i>) 3.3. Заходи щодо підвищення ефективності (<i>предмет дослідження</i>)	до 20 сторінок
Висновки	2-3
Список використаних джерел	
Додатки	

- вступ;
- основну частину, відповідно до змісту;
- висновки;

- список використаних джерел;
- додатки, що містять матеріали, на які подаються посилання в основній частині.

У вступі зазначаються: проблема, що потребує вирішення, ступінь її дослідження; обґрунтовується актуальність обраної теми, мета і завдання досліджень; формулюється об'єкт і предмет досліджень, практична значущість для підприємства, організації. Обсяг вступу 3-4 сторінки.

Актуальність теми подається у вигляді критичного аналізу та напрямів розв'язання проблеми, обґрунтування необхідності досліджень для підприємств та організацій.

Мета та завдання роботи повинні бути чітко сформульованими та відображати тематику дослідження. Мета – це кінцевий науковий результат, якого прагне досягти автор роботи у процесі власного дослідження. Завдання – це конкретні шляхи, засоби досягнення поставленої мети.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що створює проблемну ситуацію і обрані для вивчення.

Предметом дослідження є соціально-економічні закономірності функціонування та розвитку об'єкта, різноманітні його якості, властивості тощо. Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Саме на предмет спрямована увага автора, оскільки він має визначати назву роботи.

Методи досліджень – спосіб набуття достовірних наукових знань, умінь та практичних навичок у різних сферах діяльності.

Практична значущість має містити результати самостійно проведених досліджень, що можуть бути впроваджені в діяльність підприємств та організацій.

Апробація результатів роботи повинна відображати відомості про участь у конференціях та публікації за темою кваліфікаційної роботи.

Основна частина повинна включати три розділи та

підрозділи, як подано у таблиці 1: теоретико-методологічний, дослідницько-аналітичний, проектно-рекомендаційний, і підрозділів, які мають бути взаємопов'язані, а матеріал – викладеним послідовно і логічно із критичним аналізом теоретичних положень, статистичних даних, інформації різноманітного характеру.

У першому теоретико-методологічному розділі основної частини розглядаються теоретичні аспекти досліджуваної проблеми, аналітичний огляд літературних джерел з об'єкта (1.1) та предмета (1.2) дослідження, критично аналізуються різні погляди, здійснюється їх класифікація, обґрунтовуються основні фактори впливу на стан і розвиток досліджуваного об'єкта, тощо. Теоретичне обґрунтування, суть, значення, класифікаційні характеристики, історія та тенденції розвитку предмета дослідження, методичні підходи повинні мати певні елементи полемічності, розкривати власну позицію щодо предмету дослідження, що створює передумови для проведення у наступному розділі власних прикладних досліджень. Положення п. 1.3 повинні містити методичні підходи до аналізу об'єкта дослідження та оцінки ефективності предмета дослідження і слугувати основою для написання п. 2.2 і 2.3 другого розділу. Розділ має складатися з 3 підрозділів (параграфів). Орієнтовний обсяг розділу 20 сторінок.

У другому дослідницько-аналітичному розділі, використовуючи фактичний матеріал і зібрану інформацію, аналізується зміст питань, що підлягають вивченню на прикладі конкретного підприємства, організації. У цьому розділі детально аналізують статистичні та інші, отримані під час практики, фактичні дані, які визначають ступінь вирішення окремих аспектів досліджуваної проблеми. Аналітичні підрозділи (параграфи) цього розділу роботи, забезпечуючи логічну послідовність дослідження, мають стати перехідними до розроблення рекомендацій і засвідчити здатність студента поєднати набуті теоретичні знання та

вміння використовувати обрані методи і певний методичний інструментарій. У них наводять опис, характеристику сучасного стану досліджуваної проблеми на об'єкті дослідження, характеристику діяльності підприємства щодо обраного напрямку дослідження, аналіз із використанням фактичних даних та певного методичного інструментарію. Зокрема, п. 2.1 має містити таку інформацію: організаційно-правова форма, цілі та характер господарської діяльності підприємства; організаційна структура підприємства; соціально-економічні показники діяльності та конкурентні переваги підприємства; основні напрями діяльності та особливості виробництва; документообіг підприємства; аналіз основних показників господарської діяльності підприємства; аналіз фінансових результатів підприємства; аналіз фінансового стану підприємства (див. додаток В). Усі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки, діаграми цього розділу мають супроводжуватися тлумаченнями та висновками, які дають змогу визначити сутність процесів, що спостерігаються на підприємстві, їх особливості, тенденції, створити базу для виявлення невикористаних резервів. Якщо можливо, текст слід ілюструвати реальними документами (розмішуючи їх у додатках) та супроводжувати стислим коментарем. Загальний обсяг розділу – до 25 сторінок.

Третій проектно-рекомендаційний розділ містить декілька взаємопов'язаних підрозділів, в яких поступово надано конкретні обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення системи менеджменту та підвищення ефективності діяльності підприємства (організацій). У цьому розділі розкривають також зміст і результати власних досліджень, які мають практичне значення. Загальний обсяг розділу – до 20 сторінок. У третьому розділі, який присвячений шляхам практичного вирішення проблеми, на основі теоретичних положень і приведених аналізу та розрахунків практикант повинен розробити основні заходи (*методи, способи, підходи, механізми*) вирішення даної

проблеми (*проблем*) стосовно до конкретного об'єкта дослідження, які дозволять суттєво підвищити ефективність його функціонування.

У **висновках** рекомендується підвести підсумки проведеного дослідження, викласти основні практичні результати, що одержано, рекомендації щодо їх практичного використання. Формулювання висновків повинно базуватися відповідно до поставлених завдань на матеріалах основної частини роботи. Обсяг висновків 3-4 сторінки.

Список використаних джерел можна упорядкувати за алфавітом, за порядком згадування, за видом джерела. Кількість використаних джерел має бути не менше 40 позицій. Бібліографічний опис джерел та літератури складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної або видавничої справи (Інформація та документація. Бібліографічне посилання: Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015

https://kubg.edu.ua/images/stories/podii/2017/06_21_posylannia/dstu_8302.pdf). Якщо список містить посилання на літературу та джерела, записані як кириличними літерами, так і латинськими, то спочатку потрібно подавати ті, які записані кирилицею, а потім латиницею (за абеткою) (Додаток Д).

У **додатках** рекомендується наводити: форми бухгалтерської і статистичної звітності, довідкову інформацію до аналітичних і прогнозних розрахунків.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота друкується на аркушах білого паперу формату А 4 (210x297 мм). Основний текст роботи друкується з одного боку аркуша через 1,5 комп'ютерних інтервали шрифтом Times New Roman, розмір шрифту – 14. Абзацний відступ – 1,25 мм. Текст необхідно друкувати,

залишаючи береги таких розмірів: лівий – 30 мм, верхній, нижній – 20 мм, правий – 10 мм. У тексті документа необхідно дотримуватись рівномірної щільності, контрастності та чіткості зображення впродовж усього документа.

Робота виконується українською мовою і подається до захисту у переплетеному вигляді.

Текст повинен бути стислий, точний та логічно послідовний. Текст викладають, дотримуючись норм чинного українського правопису, використовуючи стиль ділового мовлення, необхідний для службових документів. Потрібно користуватися усталеною лексикою, наявною в академічних словниках, дотримуватися прийнятої наукової термінології, умовних символів та скорочень, уникати діалектизмів, засобів художньої літератури, нових іншомовних запозичень тощо.

Текст основної частини поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти. Заголовки структурних частин ЗМІСТ, ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з кількох речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу.

Кожна структурна частина роботи починається з нової сторінки (крім назв підрозділів і пунктів у межах розділу). Не допускається розташування назв розділів, підрозділів, а також пунктів і підпунктів у нижній частині сторінки, якщо після неї міститься лише один рядок тексту. Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 2 інтервалам. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знаку №.

Першою сторінкою кваліфікаційної роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Такі структурні частини роботи, як ЗМІСТ, ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ не мають порядкового номера. Інші розділи, підрозділи, пункти, підпункти нумерують арабськими цифрами. Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу. Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу та порядкового номера підрозділу, відокремленого крапкою. Після номера підрозділу (підпункту) ставлять крапку (наприклад: 1.1.; 1.3.; 1.2.4.). Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. У кінці номера повинна стояти крапка, наприклад: «1.3.2.» (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок пункту.

Усі аркуші, на яких розміщені згадані структурні частини, нумерують звичайно. Рисунки і таблиці, розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок документа.

Ілюстрації (креслення, рисунки, графіки, схеми, діаграми, фотознімки) потрібно розташовувати безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації повинні бути посилання у тексті.

Якщо ілюстрації створені не автором роботи, необхідно зробити певні посилання, дотримуючись вимог чинного законодавства щодо авторських прав. Безпосередньо під

назвою рисунку слід розмістити примітку. Слово «Примітка» друкують з великої літери 12 шрифтом з абзацу і після неї ставлять крапку. В тому ж самому рядку через проміжок з великої літери друкують текст примітки.

Ілюстрації повинні мати назву, яку розташовують безпосередньо під зображенням. За необхідності під ілюстрацією розміщують пояснювальні дані (підрисунковий надпис). Ілюстрації позначаються словом «Рисунок...», яке разом із назвою ілюстрації розташовують після пояснювальних даних. Наприклад: «Рис. 4.2. Діаграма розвитку...».

Ілюстрації потрібно нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою, наприклад, другий рисунок третього розділу позначається як «Рис. 3.2».

Цифровий матеріал здебільшого оформлюють у вигляді таблиць. Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці повинні бути посилання у тексті.

Таблиці потрібно нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу (за винятком додатків). Номер таблиці складається з номера розділу й порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою. Наприклад: друга таблиця третього розділу позначається як «Таблиця 3.2».

Слово «Таблиця» вказують один раз праворуч над першою частиною таблиці. Якщо таблиця переходить на наступну сторінку, то над іншими частинами пишуть «Продовження таблиці» із зазначенням номера.

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Назву не підкреслюють. Приклад побудови та розбивки таблиці.

Таблиця 2.2

Показники фінансових результатів ПрАТ СП «Геріхем-Луцьк»
за 2020-2022 роки

Показник	Рік			Абсол. відхил.		Віднос. відхил.	
	2020	2021	2022	2020/ 2021	2021/ 2022	2020/ 2021	2021/ 2022
1	2	3	4	5	6	7	8
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, тис. грн.							

Продовження таблиці 2.2

1	2	3	4	5	6	7	8
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.							

Примітка. Розраховано за даними додатків А, Б.

Заголовки таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони становлять одне речення із заголовком. Підзаголовки, які мають самостійне значення, пишуть з великої літери. У кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки й підзаголовки граф зазначають в однині.

Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш. При перенесенні таблиці на інший аркуш (сторінку) назву вміщують тільки над її першою частиною. Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах одної сторінки. Якщо рядки або графи таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюють її головку, в другому випадку – боковик.

На всі таблиці повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «...у табл. 1.1» У повторних посиланнях на

таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1.3».

Текст таблиць друкується через 1,0 інтервал, шрифтом Times New Roman, розмір шрифту – 12.

Формули та рівняння розташовують безпосередньо після тексту, у якому вони згадуються, посередині сторінки. Вище й нижче кожної формули повинно бути залишено не менше одного вільного рядка.

Формули та рівняння у тексті слід нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу. Номер формули або рівняння складається з номера розділу й порядкового номера формули (рівняння), відокремлених крапкою. Наприклад: третя формула першого розділу позначається як (1.3). Номер формули зазначають на рівні формули в дужках у крайньому правому положенні у рядку.

Пояснення значень кожного символу та числового коефіцієнта потрібно давати з нового рядка. Перший рядок пояснень починають з абзацу словом «де» без двокрапки.

Посилання на формули вказують порядковим номером формули в дужках, наприклад «... у формулі (2.1)».

Приклад

Коригування базової чисельності робітників здійснюється за формулою 1.3:

$$Ч_3^{nl} = Ч_б \cdot K_Q \pm \Delta Ч, \quad (1.3)$$

де $Ч_3^{nl}$ – загальна чисельність персоналу в плановому періоді;

$Ч_б$ – чисельність персоналу базового періоду;

K_Q – коефіцієнт зміни обсягів виробництва планового періоду відносно базового;

$\Delta Ч$ – зміна чисельності в плановому періоді за пофакторним розрахунком зміни продуктивності праці.

У додатках розміщують матеріал, який не може бути послідовно розташований в основній частині через великий обсяг, суто технічний характер або внаслідок неможливості способу відтворення (викладений на папері іншого формату). У додатки можуть бути внесені окремі ілюстрації, таблиці, схеми тощо.

Додатки потрібно оформлювати як продовження рукопису на подальших сторінках, розташовуючи відповідно до появи посилань на них у тексті. Додатки повинні мати спільну з рукописом наскрізну нумерацію сторінок.

Додатки позначають послідовно великими літерами українського алфавіту, за винятком Г, І, Є, І, Ї, О, Ч, Ь. Наприклад: Додаток А; Додаток Б. Якщо у тексті один додаток, то він позначається як Додаток А.

Ілюстрації, таблиці, формули та рівняння, що є у тексті додатків, нумерують у межах кожного додатка. Наприклад: третій рисунок Додатка А позначається як «Рис. А.3» тощо.

При написанні кваліфікаційної роботи здобувач повинен давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати з яких наводяться в дослідженні. Посилання подаються у тексті роботи у квадратних дужках – [14, с. 20], де перша цифра – номер джерела у списку літератури, а друга – номер сторінки.

Запозичені висловлювання обов'язково беруть у лапки (оформлювати у вигляді цитати) та посилатися на першоджерело. Порушення цих вимог може призвести до кваліфікації дій автора як плагіату та до недопуску роботи до захисту.

Приклад:

Цитата в тексті: «... незважаючи на пріоритетне значення мовних каналів зв'язку між діловими партнерами, ні в якому разі не можна ігнорувати найбільші канали передачі інформації» [13, с. 29].

ПІДГОТОВКА, ПОРЯДОК ТА ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Попередній захист кваліфікаційних робіт проводять на засіданні кафедри менеджменту та адміністрування за встановленим графіком, але не пізніше ніж за три тижні до захисту. На попередній захист здобувач повинен подати віддрукований та перевірений науковим керівником текст роботи. Захист передбачає: виступ здобувача з повідомленнями про основні положення роботи; відповіді здобувача на запитання членів кафедри щодо змісту та суті роботи; виступ наукового керівника про якість виконання роботи та можливість її допуску до захисту перед ЕК.

Кафедра робить висновок про готовність роботи до захисту перед ЕК, встановлює час роботи над зауваженнями та термін подачі роботи, оформленої згідно з вимогами, на кафедру. На цьому ж засіданні кафедри затверджуються рецензенти кваліфікаційних робіт.

Захист кваліфікаційних робіт. На захист у ЕК подають: зброшурований примірник кваліфікаційної роботи з поданням голові ЕК щодо захисту КР (містить довідку про успішність, висновок наукового керівника); письмову рецензію на КР з зазначенням рекомендованої оцінки; антиплагіатний висновок; навчальну картку здобувача освіти; зведену відомість про виконання здобувачами навчального плану і одержані ними оцінки з освітніх компонентів, завірену деканом факультету.

Захист проводиться на відкритому засіданні ЕК. На захисті можуть бути присутні та брати участь в обговоренні всі охочі, не порушуючи порядку й процедури захисту. Процедура захисту включає: доповідь здобувача освіти про зміст роботи; запитання до автора; оголошення відгуку наукового керівника та рецензента; відповіді здобувача на запитання членів ЕК та осіб, присутніх на захисті; заключне слово здобувача освіти; рішення комісії про оцінку роботи.

Доповідь здобувача не повинна перевищувати за часом 10–15 хвилин. Для кращого сприймання присутніми матеріалу бажано підготувати презентацію або виготовити необхідні таблиці, діаграми, графіки. Під час захисту ВКР здобувач повинен дати вичерпні відповіді на всі зауваження у відгуках та рецензіях, а також у виступах на захисті. Оцінку за результатами захисту КР виставляють після закритого обговорення в ЕК, фіксують у протоколі ЕК та оголошують (голова ЕК) на відкритому засіданні. Тривалість захисту однієї ВКР не повинна перевищувати 30 хвилин.

ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Політика доброчесності. Згідно з Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників ВНУ імені Лесі Українки, з метою запобігання академічному плагіату здійснюється перевірка звітів на унікальність (можуть не вводитись такі структурні частини роботи як «Список використаних джерел» і «Додатки»). Ознакою присутності/відсутності академічного плагіату у роботі є індекс унікальності (оригінальності) тексту, який розраховується автоматично рекомендованим до використання комп'ютерним програмним засобом і представляється у формі згенерованого відповідним програмним засобом звіту.

Для інтерпретації розрахованого значення індексу унікальності тексту робіт слід керуватись такими критеріями:

- високий рівень унікальності – 85–100% (робота допускається до захисту);
- середній рівень унікальності – 65–84% (робота потребує уваги з боку наукового керівника, може бути повернута на доопрацювання і повторну перевірку);
- низький рівень унікальності – 50–64% (робота

потребує особливої уваги з боку наукового керівника; є потреба у доопрацюванні та повторній перевірці);

– недопустимо низький рівень унікальності – 49% і нижче (робота повинна бути відхилена і може бути прийнята до повторного розгляду лише за умов докорінної переробки).

Роботи з низьким індексом унікальності, як правило, не можуть бути оцінені вище «добре».

Політика щодо дедлайнів: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

Політика виставлення балів, критерії оцінювання.

При оцінюванні якості виконання кваліфікаційної роботи застосовуються такі критерії:

1. *Актуальність роботи.* Відповідність теми проблемам та напряму підготовки і спеціальності, відповідність плану і змісту роботи до теми.

2. *Визначення мети, завдання, предмету, об'єкту кваліфікаційної роботи.* Правильно сформульована мета дослідження та основні її завдання, обґрунтований предмет та об'єкт дослідження.

3. *Апробація результатів дослідження.* Апробація результатів дослідження публікується і оформлюється в залежності від обраного для її підтвердження способу: довідка (документальне підтвердження факту, що результати дослідження були впроваджені в практику), книга, методичний посібник, брошура, монографія, наукова стаття, тези доповідей на конференціях (найбільш поширений вид публікації, який доступно розкриває суть і зміст результатів).

4. *Рівень викладу основного матеріалу.* Логічно-структурна побудова роботи, рівень самостійності теоретичного дослідження, глибина практичного аналізу проблеми.

5. *Використання математичних і статистичних методів та інформаційних технологій.* Ступінь використання сучасних методів дослідження, рівень обробки статистичних

даних, інформаційне забезпечення та алгоритми вирішення задач.

6. *Рівень обґрунтованості та реальності розробок та пропозицій.* Якість обґрунтування висновків та рекомендацій, розрахунок економічного ефекту від впровадження.

7. *Оформлення кваліфікаційної роботи.* Відповідність вимогам стандарту в оформленні тексту, посилань, списку літератури, таблиць, рисунків згідно Положення про кваліфікаційні роботи(https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_pro_vypuskni_kvalifikatsiini_roboty.pdf).

8. *Захист кваліфікаційної роботи.* Виклад основних результатів аналізу матеріалів об'єкта дослідження й творчих розробок щодо пропозицій і рекомендацій, які є результатом проведеного дослідження, з акцентом на елементах наукової новизни та практичної значущості роботи. Правильність та чіткість відповідей на запитання голови та членів екзаменаційної комісії. Наявність та інформаційна змістовність ілюстративних матеріалів для захисту роботи.

9. *Рівень унікальності.* Кваліфікаційна робота перевіряється на унікальність. Визначені критерії необхідно застосовувати при визначенні бальної оцінки згідно шкали оцінювання кваліфікаційної роботи.

Шкала оцінювання кваліфікаційної роботи

Оцінка в балах за 100 шкалою	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання з незначними помилками
82–89	Дуже добре	B	вище середніх стандартів, але з деякими помилками
75–81	Добре	C	в цілому змістова робота зі значними помилками
67–74	Задовільно	D	непослідовно викладений матеріал зі значними недоліками
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	незадовільно

З метою більшого усвідомлення взаємодії норм оцінювання та етапності безпосереднього оцінювання кваліфікаційної роботи наводимо шкалу оцінювання кваліфікаційних робіт:

90–100 балів, відмінно, А. Кваліфікаційна робота виконана вчасно, самостійно, забезпечує повне розкриття теми. Вірно визначено предмет, об'єкт дослідження. Мета та завдання чітко окреслені та реалізовані у дослідженні. Автор використовує сучасні аналітичні та методологічні інструментарії. Робота містить елементи новизни та характеризується високою якістю і глибиною теоретико-методологічного аналізу, критичного огляду літературних джерел, наявністю наукової проблематики. Узагальнення і висновки базуються на якісно опрацьованій статистичній інформаційній базі, що дозволяє чітко визначити авторську позицію. Представлені рекомендації автора мають практичну цінність, містять розрахунки показників економічної ефективності. У роботі розроблені суттєві аспекти впровадження рекомендацій. Відгук і рецензія позитивні. Доповідь аргументована, проілюстрована бездоганно оформленими наочними матеріалами, свідчить про формулювання власної думки здобувача щодо предмету дослідження та є логічною і повною. Відповіді на питання правильні та стислі.

82–89 балів, дуже добре, В. Кваліфікаційна робота виконана вчасно, теоретичні узагальнення та висновки аналітичної частини в основному правильні. Проте, існують несуттєві недоліки у виявленні логічності зв'язку заходів, що пропонуються для вирішення проблем за допомоги проведеного аналізу статистичних та фактичних матеріалів, обґрунтування та розрахунків ефективності запропонованих рішень, що впливає на глибину особистого аналізу здобувачем фактичної інформації. Застосування сучасного аналітичного інструментарію обмежено. Подані у роботі авторські пропозиції не містять повною мірою аналітичного обґрунтування економічної доцільності їх реалізації. Відгук і рецензія позитивні, але мають окремі зауваження до роботи. Доповідь насичена фактичною інформацією, що відображає відповідні результати проведеного дослідження. Відповіді на питання правильні, але не завжди повні та конкретні.

75–81 балів, добре, С. Кваліфікаційна робота виконана вчасно, теоретичні узагальнення та висновки аналітичної частини в основному правильні. Проте відсутній самостійний аналіз статистичних та фактичних матеріалів, обґрунтування та розрахунків ефективності запропонованих рішень, що впливає на глибину особистого аналізу здобувачем фактичної інформації. Застосування сучасного аналітичного інструментарію занадто обмежено. Подані у роботі авторські пропозиції не містять повною мірою аналітичного обґрунтування. Відгук і рецензія переважно позитивні, але мають окремі зауваження до роботи. Доповідь побудована на фактах, що відображають відповідні результати проведеного дослідження. Відповіді на питання неповні.

67–74 балів, задовільно, D. Тема роботи в основному розкрита, але мають місце недоліки змістовного характеру. Теоретико-аналітична частина та пропозиції обґрунтовано непереконливо, відсутні розрахунки, що дозволяють аргументувати зроблені авторські узагальнення та висновки. Є зауваження щодо логічності та послідовності викладеного матеріалу, який носить переважно описовий характер. Робота недбало оформлена. Доповідь прочитана за текстом, здобувач не володіє окремими питаннями теми, не всі відповіді на запитання правильні чи повні. Наочні матеріали не повною мірою відображають зміст виконаної роботи.

60–66 балів, достатньо, E. Тема роботи не зовсім розкрита, мають місце недоліки змістовного характеру. Теоретико-аналітична частина та пропозиції обґрунтовано непереконливо, відсутні розрахунки, що дозволяють аргументувати зроблені авторські узагальнення та висновки. Є зауваження щодо логічності та послідовності викладеного матеріалу, який носить переважно описовий характер. Робота недбало оформлена. Доповідь прочитана за текстом, здобувач не володіє окремими питаннями теми, усі відповіді на запитання неповні. Наочні матеріали не повною мірою відображають зміст виконаної роботи.

1–59 незадовільно балів FX Відсутня логіка у побудові структури дослідження. У роботі відсутнє розуміння мети, завдань, предмету дослідження. Назви окремих розділів не відповідають їх змісту. Теоретичний аналіз та визначення стану процесів, що є предметом розгляду мають компіляційний характер, відсутні

посилання на використані літературні джерела. Відсутні самостійність суджень у запропонованих рекомендаціях і пропозиціях. Представлений статистичний матеріал є застарілим. Оформлення роботи не відповідає вимогам. Доповідь не відображає зміст виконаної роботи, більшість відповідей на питання неправильні, здобувач не володіє предметом дослідження. Наочні матеріали до захисту роботи відсутні.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бородіна О. А., Ходова Я. О. Адміністративний менеджмент : навч. посіб.: Маріуполь : ПДТУ, 2015. 84 с.
2. Буняк Н. М., Коленда Н. В., Черчик Л. М. Менеджмент : Практичний курс : навч. посіб. Луцьк : Терен, 2017. 278 с.
3. Буняк Н.М. Маркетинговий менеджмент: конспект лекцій. Луцьк: СНУ імені Лесі Українки. 2019. 76 с.
4. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. / Горбовий А. Ю. та ін. Видання 2-е виправлене і доповнене. Ірпінь: Університет ДФС України, 2018. 223 с.
5. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. Л. Г. Ліпич. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 768 с.
6. Колот А.М., Цимбалюк С.О. Мотиваційний менеджмент: підручник. К. : КНЕУ, 2014. 479 с.
7. Петруня Ю.Є. Прийняття управлінських рішень на підприємстві: навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ: ЦУЛ, 2016. 216 с.
8. Положення про проведення практики здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (затверджене наказом 220-3 від 29.06.2022 р.)
9. Скібіцька Л.І. Антикризовий менеджмент: навч. посібник. Київ : ЦУЛ, 2014. 584 с.
10. Черчик Л.М. Стратегічне управління: Конспект лекцій. Луцьк: СНУ імені Лесі Українки, 2017. 60 с.
11. Черчик Л.М. Інвестиційний менеджмент : навчальний посібник. Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2017. 171 с.
12. Черчик Л.М. Управління розвитком персоналу та технології самоменеджменту: конспект лекцій. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки. 2022. 156 с.
13. Черчик Л.М. Проектний менеджмент. Практичний курс: навч. посіб. Луцьк : ВНУ імені Лесі Українки, 2018. 184 с.
14. Черчик Л., Стрижеус Л. Менеджмент персоналу: навч. посіб. Луцьк, 2021. 146 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок заяви для затвердження теми і призначення наукового керівника кваліфікаційної роботи

Затверджую

(підпис завідувача кафедри)

Завідувачу кафедри
менеджменту та
адміністрування
проф. Ларисі ЧЕРЧИК
студента групи _____

Заява

Прошу затвердити тему кваліфікаційної роботи

« _____
_____ (на матеріалах _____)»

та призначити науковим керівником _____

“ _____ ” _____ 20__ р.

(підпис студента)

Погоджено
Науковий керівник

“ _____ ” _____ 20__ р.

(підпис керівника роботи)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ
УКРАЇНКИ

Кафедра менеджменту та адміністрування

На правах рукопису

БУРДА АННА МИХАЙЛІВНА

**ІНТЕГРОВАНІ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ЯК
ІНСТРУМЕНТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
ЛІСОВИХ ГОСПОДАРСТВ
(НА МАТЕРІАЛАХ ДП «КІВЕРЦІВСЬКЕ ЛІСОВЕ
ГОСПОДАРСТВО»)**

Спеціальність 073 Менеджмент
Освітньо-професійна програма Менеджмент
Робота на здобуття освітнього ступеня Бакалавр

Науковий керівник:
ЧЕРЧИК ЛАРИСА МИКОЛАЇВНА,
доктор економічних наук, професор

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАХИСТУ

Протокол № __ від _____ 2023 р.

засідання кафедри менеджменту та адміністрування

Завідувач кафедри

_____ Лариса ЧЕРЧИК

ЛУЦЬК 2023

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра менеджменту та адміністрування
Освітній ступінь магістр
Спеціальність 073 Менеджмент
Освітньо-професійна програма Менеджмент

Затверджено

*на засіданні кафедри менеджменту та адміністрування,
протокол № 2 від 7.09.2022 р.*

*Завідувач кафедри менеджменту
та адміністрування*

Лариса ЧЕРЧИК

7.09.2022 року

**ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТЦІ
БУРДІ АННІ МИХАЙЛІВНІ**

1. Тема роботи: Інтегровані системи менеджменту як інструмент сталого розвитку лісових господарств (на матеріалах ДП «Ківерцівське лісове господарство»)
2. Керівник роботи: Черчик Лариса Миколаївна, доктор економічних наук, професор
3. Термін подання студентом роботи: 8.05.2023 р.
4. Мета та завдання кваліфікаційної роботи.

Метою кваліфікаційної роботи є вивчення теоретико-методичних підходів та розробка практичних пропозицій щодо формування інтегрованих систем менеджменту як інструментів сталого розвитку лісогосподарських підприємств.

Для досягнення цієї мети у роботі поставлено такі завдання: розглянути принципи та критерії сталого розвитку лісового господарства як передумови удосконалення систем менеджменту лісогосподарських підприємств; визначити сутність та підходи до формування інтегрованих систем менеджменту лісогосподарських підприємств; систематизувати й узагальнити методичні підходи до формування діагностичного аудиту здатності підприємства щодо впровадження інтегрованої системи менеджменту на основі міжнародних стандартів FSC та SA 8000; дати загальну характеристику та здійснити аналіз основних показників діяльності ДП «Ківерцівське лісове господарство»; здійснити діагностичний аудит здатності підприємства щодо впровадження інтегрованої системи менеджменту на основі міжнародних стандартів FSC та SA 8000; виявити проблеми та надати пропозиції щодо удосконалення системи менеджменту ДП «Ківерцівське лісове господарство»; розробити модель інтегрованої системи менеджменту на основі міжнародних стандартів FSC та SA 8000 для ДП «Ківерцівське лісове господарство»; розробити етапи та процеси впровадження інтегрованої системи менеджменту на основі міжнародних стандартів FSC та SA 8000.

Об'єктом дослідження є процес формування інтегрованої системи менеджменту як інструменту сталого розвитку лісового господарства.

Предметом дослідження є теоретичні, методологічні аспекти та практичні рекомендації щодо формування інтегрованої системи менеджменту як інструменту сталого розвитку лісового господарства.

5. Дата видачі завдання: 7.09.2023 р.

6. КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Терміни виконання етапів роботи	Примітка
1.	Підготовчий: вибір, затвердження теми кваліфікаційної роботи, складання індивідуального плану-графіка дослідження	до 07.09.2023 р.	
2.	Основний		
2.1.	Виконання теоретико-методологічного розділу	до 20.02.2023 р.	
2.2.	Виконання дослідницько-аналітичного розділу	до 20.02.2023 р.	
2.3.	Виконання проєктно-рекомендаційного розділу	до 24.02.2023 р.	
3.	Оформлювальний: оформлення рукопису та перевірка керівником	до 08.04.2022 р.	
4.	Підсумковий		
4.1.	Отримання висновку керівника про готовність кваліфікаційної роботи; проведення попереднього захисту на кафедрі, отримання рекомендації випускової кафедри про допуск до захисту	до 18.05.2023 р.	
4.2.	Отримання рецензії на кваліфікаційну роботу, подання роботи до ЕК	до 18.05.2023 р.	

Здобувач ВО	_____	Анна БУРДА
Керівник роботи	_____	Лариса ЧЕРЧИК

Додаток Б

АНОТАЦІЯ

Бурда А.М. Інтегровані системи менеджменту як інструмент сталого розвитку лісових господарств (на матеріалах ДП «Ківерцівське лісове господарство»). – На правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня Бакалавр за спеціальністю 073 Менеджмент освітньо-професійної програми Менеджмент. Волинський національний університет імені Лесі Українки, Луцьк, 2023.

У кваліфікаційній роботі викладено теоретичні та методологічні основи формування інтегрованих систем менеджменту як інструменту сталого розвитку лісогосподарських підприємств. Визначено сутність та передумови формування інтегрованих систем менеджменту як інструменту сталого розвитку лісового господарства. Удосконалено методичні підходи до формування діагностичного аудиту здатності підприємства щодо впровадження інтегрованої системи менеджменту на основі міжнародних стандартів FSC – Forest Stewardship Council та SA 8000 – Social Accountability як сукупності чотирьох груп складових: інституційної, соціальної, економічної, екологічної. Здійснено аналіз основних показників діяльності, проведено діагностичний аудит відповідності діяльності ДП «Ківерцівське лісове господарство» вимогам міжнародних стандартів FSC – Forest Stewardship Council та SA 8000 – Social Accountability. Виявлено проблеми та розроблено модель інтегрованої системи менеджменту на основі міжнародних стандартів FSC – Forest Stewardship Council та SA 8000 – Social Accountability для ДП «Ківерцівське лісове господарство», етапи, процеси та процедури її впровадження.

Ключові слова: лісове господарство, інтегрована система менеджменту, міжнародні стандарти, сталий розвиток лісового господарства.

ЗМІСТ

Вступ	8
Розділ 1. Теоретико-методичні основи формування інтегрованих систем менеджменту як інструментів сталого розвитку лісових господарств	12
1.1. Принципи та критерії сталого розвитку лісового господарства як передумови удосконалення систем менеджменту лісогосподарських підприємств	12
1.2. Сутність та підходи до формування інтегрованих систем менеджменту лісогосподарських підприємств	21
1.3. Методичні підходи до формування діагностичного аудиту здатності підприємства щодо впровадження інтегрованої системи менеджменту на основі міжнародних стандартів FSC та SA 8000	28
Розділ 2. Аналіз передумов формування інтегрованої системи менеджменту у ДП «Ківерцівське лісове господарство»	38
2.1. Загальна характеристика та аналіз основних показників діяльності ДП «Ківерцівське лісове господарство»	38
2.2. Діагностичний аудит інституційних та соціальних індикаторів здатності підприємства щодо впровадження інтегрованої системи менеджменту на основі міжнародних стандартів FSC та SA 8000	44
2.3. Діагностичний аудит економічних та екологічних індикаторів здатності підприємства щодо впровадження інтегрованої системи менеджменту на основі міжнародних стандартів FSC та SA 8000	57
Розділ 3. Впровадження інтегрованої системи менеджменту у ДП «Ківерцівське лісове господарство»	68
3.1. Проблеми та пропозиції щодо удосконалення системи менеджменту підприємства	68
3.2. Модель інтегрованої системи менеджменту на основі міжнародних стандартів FSC – Forest Stewardship Council та SA 8000 – Social Accountability	
3.3. Етапи та процеси впровадження інтегрованої системи менеджменту на основі міжнародних стандартів FSC та SA 8000	75
Висновки	84
Список використаних джерел	92
Додатки	96
	107

Додаток В

Таблиця 2.1

Основні показники виробничо-господарської діяльності
ПРАТ СП «Теріхем-Луцьк» за 2020-2022 роки

Показник	Рік			Абсол. відхил.		Віднос. відхил.	
	2020	2021	2022	2020/ 2021	2021/ 2022	2020/ 2021	2021/ 2022
Власний капітал, тис. грн.							
Обсяг товарної продукції, тис. грн.							
Виручка від реалізації валової продукції, тис. грн.							
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.							
Валовий прибуток, тис. грн.							
Чистий прибуток (збиток), тис. грн.							
Середньооблікова чисельність працівників, осіб							
Фонд оплати праці, тис. грн.							
Фондовіддача, грн							
Середньомісячна заробітна плата працівника, грн							
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.							
Середньорічна вартість оборотних коштів, тис. грн.							
Продуктивність праці, тис. грн. /особу							
Рентабельність власного капіталу, %							
Рентабельність основної діяльності, %							
Рентабельність підприємства, %							
Дебіторська заборгованість, тис. грн.							
Кредиторська заборгованість, тис. грн.							

Примітка. Розраховано на основі даних додатку А, Б.

Таблиця 2.2

Показники фінансових результатів ПрАТ СП «Геріхем-Луцьк»
за 2020-2022 роки

Показник	Рік			Абсол. відхил.		Віднос. відхил.	
	2020	2021	2022	2020/ 2021	2021/ 2022	2020/ 2021	2021/ 2022
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.							
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.							
Валовий прибуток (збиток), тис. грн.							
Інші операційні доходи, тис. грн.							
Адміністративні витрати, тис. грн.							
Витрати на збут, тис. грн.							
Інші операційні витрати, тис. грн.							
Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн.							
Інші фінансові доходи, тис. грн.							
Інші доходи, тис. грн.							
Фінансові витрати, тис. грн.							
Інші витрати, тис. грн.							
Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн.							
Податок на прибуток, тис. грн.							
Чистий фінансовий результат (прибуток /збиток, тис. грн.							

Примітка. Розраховано на основі даних додатку В.

Таблиця 2.3

Показники фінансового стану ПрАТ СП «Геріхем-Луцьк»
за 2020-2022 роки

Показник	Нормативне значення	Рік		
		2020	2021	2022
1. Аналіз ліквідності підприємства				
1.1. Коефіцієнт покриття	>1			
1.2. Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,6-0,8			
1.3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	>0 Збільшення			
2. Аналіз платоспроможності (фінансової стійкості) підприємства				
2.1. Коефіцієнт платоспроможності	>0,5			
2.2. Коефіцієнт фінансування	<1			
2.3. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	>0,1			
2.4. Коефіцієнт маневреності власного капіталу	>0 збільшення			
3. Аналіз ділової активності підприємства				
3.1. Коефіцієнт оборотності активів	Збільшення			
3.2. Коефіцієнт оборотності основних засобів	Збільшення			
3.3. Коефіцієнт оборотності власного капіталу	Збільшення			
4. Аналіз рентабельності підприємства				
4.1 Коефіцієнт рентабельності активів	>0 збільшення			
4.2. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	>0 збільшення			
4.3. Коефіцієнт рентабельності продукції	>0 збільшення			

Примітка. Розраховано на основі даних додатків А, Б, В.

Додаток Г
Приклад оформлення бібліографічного опису
літературних джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
Книги: Один автор	Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с.
Два автори	Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с.
Три автори	Англовська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с.
Чотири і більше авторів	Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с. Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с.

Продовження таблиці

1	2
Без автора	<p>Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с.</p> <p>Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с.</p> <p>Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С.О. Якубовського, Ю.О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.</p> <p>Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ: ЦУЛ, 2017. 176 с.</p> <p>Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с.</p> <p>Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с.</p> <p>Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.</p>
Багатотомні видання	<p>Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с.</p> <p>Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А.Г. Волков; авт. вступ. ст. А.В. Синицына. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2015. Т. 1. 306 с.</p> <p>Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.</p> <p>Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.</p>
Автореферати дисертацій	<p>Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.</p> <p>Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.</p> <p>Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48-49. Ст. 536. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII.</p> <p>Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543.</p> <p>Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань Євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.</p>

Продовження таблиці

1	2
Дисертації	Авдеева О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок XX ст.): дис. канд. іст. наук: 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с.
Законодавчі та нормативні документи	Про затвердження Вимог до оформлення дисертації: наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i> . 2017. № 20. С. 136–141. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця: затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i> . 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.
Архівні документи	Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаніка НАН України</i> . Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Патенти	Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.
Препринти	Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль: Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1). Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков: ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).
Стандарти	ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ: Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну

Продовження таблиці

1	2
<p>Каталоги</p>	<p>Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Землянщина. Харків, 1996. 64 с. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін.; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.</p>
<p>Бібліографічні і покажчики</p>	<p>Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). Лисодед О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одисей, 2003. 128 с. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).</p>
<p>Частина видання: книги</p>	<p>Баймуратов М. А. Имплементация норм международного права и роль Конституционного Суда Украины в толковании международных договоров / М. А. Баймуратов. <i>Михайло Баймуратов: право як буття вченого</i> : зб. наук. пр. до 55-річчя проф. М. О. Баймуратова / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477-493. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195-197. Алексеев В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151-169.</p>
<p>Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)</p>	<p>Антонович М. Жертьви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133-136. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134-137. Кононенко Н. Методология толерантности в системе общественных отношений. <i>Формирование толерантного сознания в обществе</i> : матеріали VII міждунар. антитерорист. форуму (Братислава, 18 нояб. 2010 г.). Киев, 2011. С. 145-150.</p>

Продовження таблиці

1	2
<p>Частина видання: довідкового видання</p>	<p>Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673.</p> <p>Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55.</p> <p>Сірий М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i>. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.</p>
<p>Частина видання: продовжуваного видання</p>	<p>Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формування їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.</p> <p>Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159.</p> <p>Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i>. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218.</p> <p>Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності</i>. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.</p>
<p>Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)</p>	<p>Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92.</p> <p>Коломоєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79.</p> <p>Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20–26 жовт. (№ 42). С. 14–15.</p> <p>Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.</p>
<p>Електронні ресурси</p>	<p>Влада очима історії: фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf.</p> <p>URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivvydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років XX століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i>. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.</p>

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ВИДАННЯ

Черчик Лариса Миколаївна

Методичні вказівки до виконання кваліфікаційної роботи

Друкується в авторській редакції

Підп. до друку __.____. 2023 р. Формат А5. Папір офс.
Гарн. Таймс. Ум.друк.арк.1,6.
Тираж 50 прим. Зам.